

Canadese overheid:

Meer profijt van eigen bronnen



In Canada worden 40 procent van de mijn-industrie, 65 procent van de olie- en gasindustrie en 48 procent van alle verwerkende industrieën bepaald door buitenlandse invloeden. Niet minder dan negentien van de vijftig grootste ondernemingen in Canada bevinden zich in buitenlandse handen. Dat alles bij elkaar heeft tot gevolg dat ruim een derde van de niet-financiële sector van de nationale economie door het buitenland wordt gestuurd. De meeste belangen zijn in handen van de Verenigde Staten.

Bankiers en industriëlen in Canada geloven dat de echte periode van groei nog moet aanbreken. De koek wordt groter en groter, zeker op energiegebied, en Amerikaanse bedrijven en investeerders zullen ervan mee profiteren. Toch zijn er problemen. Misschien realiseren de Amerikanen zich niet dat negentien van de vijftig grootste ondernemingen in Canada in buitenlandse handen zijn; de Canadezen realiseren zich dat maar al te goed.

Tachtig procent

Het Amerikaanse bedrijfsleven domineert de produktie, de verwerking en de marktontwikkeling van Canada's olie en aardgas. Bovendien heeft Amerika overgrote belangen in de chemische industrie, de auto-industrie en in de elektronica. Het meest imposante van de rechtstreekse investeringen van de VS in Canada is de enorme omvang ervan; 38 miljard dollar, ofwel tachtig procent van alle buitenlandse investeringen.

Jonge naties met natuurlijke bronnen trekken nu eenmaal investeerders aan. Amerika zelf heeft dat in de negentiende eeuw aan den lijve ondervonden. Toen immers waren het de Britse investeerders die de dienst uitmaakten. De kleinste beslissing in Londen kon op Wall Street aanleiding zijn tot paniek of in Illinois een sociale crisis veroorzaken.

Dat vond Amerika niet leuk. Vandaag de dag bevinden zich nog maar twee van de vijftig grootste ondernemingen in de VS zich in buitenlandse handen.

Overigens is Canada best bereid van de koek te laten meesnoepen. Maar het zint Canada niet dat drievierde deel van het profijt van zulke belangrijke produkten als olie en aardgas naar het buitenland verdwijnt. Canada denkt meer aan een eerlijke verdeling: fifty-fifty.

Zelfstandig

Om tot die eerlijker verdeling te komen – en daarmee de zelfstandigheid van de Canadese economie te waarborgen – heeft de Canadese overheid in de zeventiger jaren twee instrumenten in het leven geroepen: Petro Canada Ltd. en

de Foreign Investment Review Agency. Hoofdtak van Petro Canada is ervoor te zorgen dat de Canadezen zelf optimaal profijt hebben van hun eigen energiebronnen.

Petro Canada werd daartoe in 1975 opgericht, wat in het begin op de nodige weerstand van de industrie stuitte, maar die oppositie is langzaam afgenomen.

Het initiatief tot het in leven roepen van het tweede instrument, de Foreign Investment Review Agency (FIRA) ontstond in 1971, maar de officiële goedkeuring door het parlement kwam pas af in 1973. De FIRA beoordeelt mogelijke buitenlandse investeringen op basis van twee maatstaven: ze mogen bestaande commerciële bedrijvigheid in Canada niet in de wielen rijden; ze moeten nieuwe bedrijvigheid stimuleren.

Energiebeleid

Het is dus duidelijk dat het investeringsbeleid in Canada nauw met het energiebeleid is verweven. Het ener-

